

ต้นทุนการผลิตกระดาษ

ต้นทุนการผลิตกระดาษของไทย

ต้นทุนการผลิตกระดาษของโรงงานอุตสาหกรรมทอกระดาษต่าง ๆ ประกอบด้วยรายการต่าง ๆ ดังนี้คือ (รายละเอียดในตารางที่ 24)

ก. วัตถุดิบ ได้แก่ ใยฟลอก และวัตถุดิบประกอบการผลิตซึ่งประกอบด้วยบาสซิ่งออยล์ (Batching oil) อิมัลซิไฟเออร์ (Emulsifier) และสีย้อมเป็นส่วนใหญ่

ข. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ได้แก่ ค่าแรงและเงินเดือนและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ซึ่งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับคลังสินค้า ค่าเสื่อมราคา ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษา ดอกเบี้ย ภาษี ค่าไฟกำลัง ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ค่าใช้จ่ายในการขาย และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

1. วัตถุดิบ (ใยฟลอก) โดยปกติการผลิตกระดาษขนาดมาตรฐานขนาด 29" x 43" หนึ่งใบใช้ใยประมาณ 1.215 กก.¹ ต้นทุนใยนี้ว่าสำคัญมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 49 - 59 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด คิดเป็นค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยใบละ 3.35 - 4.90 บาท ทั้งนี้แล้วแต่ราคาใย ชนิดและคุณภาพของใยที่ใช้ และประสิทธิภาพความสามารถในการผลิตของแต่ละโรงงาน คือ ถ้าปีไหนราคาใยตกต่ำ ก็จะทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง แต่ถ้าปีไหนราคาใยสูงก็ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง (ดูราคาใยในบทที่ 2) จึงจะเห็นได้ว่าต้นทุนการผลิตกระดาษระหว่างปี 2512 - 2516 แปรต่างกันทุกปี

1

Chin Chu, Ampika Kairit, Norman, L. Wake and Nipon Kamolratanagul. A Brief Review of the Thai Kenaf Mills Industry. Bangkok: 1968, 17 - 18.

ตารางที่ 24

ต้นทุนการผลิตกระสอบขนาดมาตรฐานของไทยระหว่างปี 2512 - 2516

(บาท : ใบ)

รายการ	2512		2513		2514		2515		2516	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ก. <u>ต้นทุนวัตถุดิบ</u>										
คาบอ	3.75	59	3.35	49	3.53	53	4.24	55	4.90	53.4
ค่าวัตถุดิบประกอบ-										
การผลิต	0.21	3	0.28	4	0.26	4	0.31	4	0.33	3.6
ข. <u>ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน</u>										
ค่าแรงและเงินเดือน	1.08	14	0.84	12	0.83	13	0.97	12	1.28	13
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	2.16	24	2.53	35	1.38	30	2.22	29	2.69	30
ค. <u>รวมต้นทุนการผลิต</u>										
(ก + ข)	7.20	100	7.00	100	6.60	100	7.74	100	9.20	100
ง. ราคาขาย	6.46		7.19		7.79		9.17		9.25	

ที่มา : จากการสอบถามโรงงาน 5 โรงงาน จากโรงงานทั้งหมด 10 โรงงาน

ถ้าประสิทธิภาพความสามารถในการผลิตของโรงงานสูง ต้นทุนปออาจสูง เนื่องจากจากการเลือกใช้ปอเกรดเอ และเกรดบี เป็นส่วนมาก และใช้ปอเกรดซีน้อยที่สุด ซึ่งทำให้ใช้เวลาในการหมักและสาบย่อยเพราะปอคุณภาพดี จึงทำให้ใช้น้ำมันหมักปอเพียงเล็กน้อยและเวลาทอด ค่ายพุ่งกับค่ายยีสเขาคนน้อยทำให้ไม่เสียเวลาทอดเส้นคาย เครื่องจักรทำงานได้เต็มที่ แต่โรงงานส่วนมากใช้ปอเกรด ซี หรือปอเกรดต่ำกว่าเป็นอัตราส่วนสูง ทำให้ต้องเสียเวลาในการหมัก และใช้น้ำมันในการหมักปอมาก เส้นคายมักเปื่อยคายหมักขาด เครื่องจักรหยุดบ่อย ใช้แรงงานมากเพราะเครื่องทอด 1 เครื่อง ใช้คนคุมประมาณ 2 คน ความจริงถ้าใช้ปอคุณภาพดีจะใช้แรงงานคนเพียง 1 คน คุมเครื่องทอดได้ 3 - 4 เครื่อง ดังนั้นการเลือกใช้ปอจึงมีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิต กระสอบควย (ดูการใช้ปอของแต่ละโรงงานในบทที่ 2)

2. ต้นทุนวัตถุดิบประกอบการผลิตนอกจากปอ วัตถุดิบที่ไม่ใช่ปอที่ใช้ในการผลิตกระสอบป่านมีประมาณ 4 เปอร์เซ็นต์ของต้นทุนการผลิตกระสอบทั้งหมด คิดเป็นค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยใบละ .21 - .33 บาท ส่วนมากเป็นมาสดซึ่งออยส์และอิมัลซิไฟเออร์ การใช้น้ำมันมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับส่วนผสมของปอเกรดต่าง ๆ ถ้าใช้ปอเกรด ดี ก็ใช้น้ำมันมาสดซึ่งออยส์ และอิมัลซิไฟเออร์น้อย จากการสอบถามโรงงาน 10 โรง การใช้มาสดซึ่งออยส์โดยเฉลี่ยแต่ละโรงงานประมาณวันละ 39,824 ลิตร ราคามาสดซึ่งออยส์ระหว่างปี 2512 - 2516 (ก่อนวันที่ 16 พฤศจิกายน) ประมาณลิตรละ 2.15 - 3.10 บาท และภายหลังขึ้นราคาน้ำมันเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2516 ได้เพิ่มสูงขึ้นเป็นลิตรละ 4.90 บาท สำหรับอิมัลซิไฟเออร์ ก่อนขึ้นราคาน้ำมันราคาลิตรละ 20 บาท ได้เพิ่มสูงขึ้นเป็น 21.75 บาท ค่ายเหตุที่อิมัลซิไฟเออร์มีราคาสูง จึงมีการใช้เป็นส่วนผสมน้อยในการผสมน้ำมันที่ใช้หมักปอ การที่ราคาน้ำมันทั้งสองชนิดเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตกระสอบสูงขึ้นควย

3. ค่าแรงและเงินเดือน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าแรงและเงินเดือนในการผลิตกระสอบป่านนับว่าเป็นค่าใช้จ่ายจำนวนมาก โรงงานทดสอบเกือบทุกโรงใช้ค่าใช้จ่ายค่าแรงสูงประมาณร้อยละ 13 ของต้นทุนทั้งหมด เป็นจำนวนเงินประมาณ 0.84 - 1.28 บาทต่อใบ แต่โรงงานรัฐวิสาหกิจจะเมื่ออัตราส่วนของค่าใช้จ่ายสูงกว่าโรงงานเอกชน เพราะทำงานแบบราชการและมีค่าสวัสดิการสูง โรงงานอุตสาหกรรมทดสอบป่านโดยทั่วไปต้องใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก เพราะเครื่องจักรต่าง ๆ ที่ใช้ในกรรมวิธีการผลิตเป็นชุด ดังนั้นการเพิ่มขนาดของโรงงานทดสอบ

จึงจะต้องเพิ่มเครื่องจักรเป็นชุดขึ้น พร้อมกับต้องมีคนงานเพิ่มขึ้นเพื่อทำงานประจำเครื่องจักรเหล่านั้น โดยใช้แรงงาน 1 คนคุมเครื่องจักรประมาณ 3 - 4 เครื่อง (ดูรายละเอียดการใช้คนงานและวันทำงานในบทที่ 3)

ในปัจจุบันโรงงานทอกระสอบปาน 10 โรงงานมีคนงานประมาณ 15,000 คน คนงานส่วนมากเป็นชาวนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในฤดูหว่านและฤดูเก็บเกี่ยวคนงานก็จะกลับไปช่วยครอบครัวทำนา หรืออาจเป็นเพราะนิสัยและชนบทรวมนิยมของคนในท้องถิ่นที่ไม่ชอบทำงานประจำ เช่น ว่าง ๆ ก็จะกลับภูมิลำเนาเดิม เมื่อสามารถหาเงินสะสมไว้ได้เป็นจำนวนหนึ่งเป็นที่พอใจแล้วก็จะลาออกไป เมื่อเงินหมดก็จะกลับเข้ามาทำงานใหม่ ในระยะก่อนนี้การเข้าออกของคนงานมีค่อนข้างสูง เช่นในปี 2511 มีอัตราเข้าออกประมาณ 10 - 30 เปอร์เซ็นต์ต่อวัน² ซึ่งในระยะเดือนพฤษภาคมมีการเข้าออกมากที่สุด ปัญหาที่สำคัญที่สุดด้านแรงงานคือการขาดแคลนช่างฝีมือ ช่างซ่อม ช่างปรับเครื่อง เพราะช่างเหล่านี้ต้องประจำอยู่กับเครื่องจักรต่าง ๆ เป็นหน่วย ๆ ไปตามส่วนเหมือนคนงานทอผ้า คนงานนั้น เพียงแต่ช่างคนหนึ่งคุมเครื่องจักรได้มากกว่าคนงานอื่น ๆ เท่านั้น การจัดหาช่างนั้นเป็นการยากและค่าใช้จ่ายแพง โรงงานส่วนมากไม่มีการฝึกอบรมคนงานโดยตรง แต่การรับคนงานเข้าไปในครั้งแรกทำงานเป็นการฝึกงานก่อน โดยรับเงินเดือนในอัตราขั้นต่ำงานแล้วจึงมีการบรรจุเป็นคนงานประจำภายหลัง การหาช่างที่มีความชำนาญนั้นยาก บางครั้งจะต้องมีการประมูลตัวกัน เนื่องจากช่างฝึกหัดงานมีการเข้า ๆ ออก ๆ อยู่เสมอ จึงเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การผลิตล่าช้าและมีประสิทธิภาพการผลิตต่ำ สำหรับค่าแรงโดยทั่วไปอยู่ระหว่างวันละ 16 - 35 บาท มีการจัดสวัสดิการโดยการให้ที่พักอาศัย ค่ารักษาพยาบาล มีรถรับส่ง และบางโรงงานยังจ่ายค่าชวประจำวันด้วย

4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ หมายถึงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับคลังสินค้า ค่าเสื่อมราคา ค่าซ่อมแซม ค่าไฟฟ้าค่าง ค่าบำรุงรักษา ค่าดอกเบี้ย ภาษี ค่าใช้จ่ายในการอำนวยความสะดวกค่าใช้จ่ายในการขายและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ คิดเป็นค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยประมาณปีละ 1.38 - 2.69 บาท เป็นร้อยละ 24 - 35 ของต้นทุนทั้งหมด ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นี้จะเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละปีและไม่เหมือนกันทุก

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 20

โรงงาน ขึ้นอยู่กับขนาดของโรงงาน ประสิทธิภาพการผลิตและความสามารถในการบริหารของแต่ละโรงงาน ส่วนภาษีการค้าและภาษีเทศบาล รัฐบาลกำหนดให้เสียในอัตราเดียวกัน³ คือ กระทบด้านผลิตและจำหน่ายภายในประเทศต้องเสียภาษีร้อยละ 3.0 ของยอดขาย และเสียภาษีเทศบาลอีกในอัตราร้อยละ 10 ของภาษีการค้า หรือเทียบเท่าร้อยละ 0.3 ของยอดขาย รวมแล้วเป็นเสียภาษีเท่ากับร้อยละ 3.3 ของยอดขาย สำหรับกระทบที่ส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศนั้น ได้รับการยกเว้นภาษีการค้าและภาษีเทศบาลอยู่แล้ว

การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตกระทบของไทย กับของอินเดียและบังคลาเทศ

การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตกระทบระหว่างไทย อินเดีย และบังคลาเทศ จะใช้ตัวเลขต้นทุนของปี 2515 ต้นทุนการผลิตกระทบระหว่างไทยเปรียบเทียบกับอินเดียและบังคลาเทศ จะใช้ตัวเลขต้นทุนของปี 2515 ซึ่งเป็นระยะของการขยายตัวของอุตสาหกรรมทอกระทบในประเทศไทย สำหรับบังคลาเทศก็เป็นระยะปรับปรุงการผลิตของอุตสาหกรรมทอกระทบภายหลังสงครามอินเดียและปากีสถานในการเกิดประเทศบังคลาเทศ แต่สำหรับอินเดียการผลิตของอุตสาหกรรมทอกระทบอยู่ในระดับปกติ ปริมาณการผลิตและต้นทุนการผลิตจึงอยู่ในระดับคงที่เหมือนปีอื่น ๆ

ปัจจัยสำคัญที่เป็นส่วนประกอบในการกำหนดต้นทุนการผลิตของแต่ละประเทศให้แตกต่างกัน คือ

ก. นโยบายในการผลิต⁴ อุตสาหกรรมทอกระทบในอินเดียและบังคลาเทศจะทำการผลิตผลิตภัก์อยู่ 2 อย่าง คือ ผ้าเฮสเชียนกับกระทบปาน สำหรับผ้าเฮสเชียนนั้นจะส่งไปขายในประเทศที่พัฒนาแล้ว ส่วนกระทบจะส่งไปขายยังประเทศที่กำลังพัฒนา โดยปกติแล้วโรงงานทอ

³ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, กระทรวงพาณิชย์.

⁴ จรัล อินทรังษี. "การขยายอุตสาหกรรมกระทบปานหรือไม่", บันทึกภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมปัจจุบัน, ฝ่ายสำรวจอุตสาหกรรม, กองศึกษาภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมปัจจุบัน, 2511, 3 - 7.

ตารางที่ 25

ต้นทุนการผลิตกระสอบของไทย อินเดีย และบังกลาเทศ ปี 2515

(บาท ต่อ กระสอบ 1 ตัน)

รายการ	ไทย ^{1/}		อินเดีย ^{2/}		บังกลาเทศ ^{3/}	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ก. <u>วัตถุดิบ (1๒)</u>	3,816	55	4,128	58	3,881	54
ข. <u>ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน</u>	3,150	45	2,972	42	3,372	46
ค่าแรงงาน	873	(12)	1,932	(27)	1,568	(21)
ค่าคลังสินค้า	63	(1)	96	(1)	278	(4)
คอกใบ	351	(5)	131	(2)	328	(4)
ค่าเสื่อมราคา	855	(12)	98	(1)	385	(5)
อื่น ๆ	1,008	(15)	715	(10)	823	(12)
<u>ต้นทุนการผลิตรวม(ก +ข)</u>	6,966	100	7,100	100	7,253	100
<u>ราคาขาย</u>	8,253		6,708		7,228	

- หมายเหตุ
1. อินเดียใช้อัตรา 1 รูปี เท่ากับ 2.53 บาท
  2. บังกลาเทศใช้อัตรา 1 ตากา เท่ากับ 2.78 บาท
  3. กระสอบไทย 900 ใบ เท่ากับ 1 ตัน

ที่มา : 3/ จากตารางที่ 24

2/.3/. IBRD. The World Jute Economy, July, 1973.
(Report No. 114 a -BD)

ตารางที่ 26

ความสัมพันธ์ของต้นทุนการบริการของ ไทย อินเดีย และบังคลาเทศ ปี 2515

(บาท ต่อ กระจก 1 คัน)

	วัตถุดิบ	ค่าแรงงาน	ต้นทุนค่าเงิน ฐานที่ไม่ใช่ ค่าแรงงาน	รวมต้นทุน ค่าเงินงาน	ต้นทุนรวม
<u>บังคลาเทศ</u>	.94	.81	.52	.91	.98
<u>อินเดีย</u>					
<u>ไทย</u>	.98	.56	1.26	.99	.96
<u>บังคลาเทศ</u>					
<u>ไทย</u>	.92	.45	2.19	1.06	.96
<u>อินเดีย</u>					

ที่มา : จากตารางที่ 25

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กระสอบในอินเดีย และบังกลาเทศจะผลิตผ้าเฮสเซียนประมาณ 50 - 60 เปอร์เซ็นต์ และผลิตกระสอบประมาณ 40 - 50 เปอร์เซ็นต์ แต่สำหรับประเทศไทยจะผลิตกระสอบประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ และผลิตค้ายปอและเชือกปอเป็นจำนวนน้อย เป็นงานสั่งทำเป็นส่วนมาก การที่โรงงานในอินเดียและบังกลาเทศผลิตทั้งผ้าเฮสเซียนและกระสอบเป็นจำนวนมาก เพราะเขาพยายามจะใช้ความได้เปรียบในด้านคุณภาพปอคือ เขาจะใช้ปอกระเจาทั้งหมดและจะใช้ปอที่มีคุณภาพดีสำหรับผลิตผ้าเฮสเซียน และใช้ปอที่มีคุณภาพต่ำกว่าหรือจากที่เหลือเศษจากการผลิตผ้าเฮสเซียนมาผลิตกระสอบ จึงทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำมาก และกระสอบป่านที่ได้ก็มีคุณภาพดีด้วย เพราะการผลิตกระสอบไม่จำเป็นต้องใช้ค้ายปอที่มีคุณภาพดีเท่าค้ายปอที่ผลิตผ้าเฮสเซียน ส่วนการผลิตของไทยใช้ปอแก้วในการผลิตทั้งหมด

2. ขนาดของโรงงานและประสิทธิภาพการผลิต

ก. อินเดียและบังกลาเทศ โรงงานทอกระสอบในอินเดียเป็นโรงงานขนาดใหญ่ประมาณ 10 โรงงาน มีเครื่องทออยู่ระหว่าง 1,016 - 1,550 เครื่อง ในปี 2515 อินเดียมีเครื่องทอทั้งหมด 43,045 เครื่อง เป็นร้อยละ 53 ของเครื่องทอทั้งหมดของโลก สำหรับบังกลาเทศในปี 2515 มีเครื่องทอทั้งหมด 25,160 เครื่อง เป็นร้อยละ 37.6 ของโลก บังกลาเทศมีโรงงานทอกระสอบ 74 โรงงาน แต่ละโรงงานมีเครื่องทออยู่ระหว่าง 50 - 3,245 เครื่อง ประสิทธิภาพการผลิตของอินเดียและบังกลาเทศในปี 2515 ต่ำกว่า 50 เปอร์เซ็นต์

ข. ไทย โรงงานทั้งหมดมี 10 โรงงาน มีเครื่องทอในปี 2515 ทั้งหมดจำนวน 1,781 เครื่อง โรงงานมีเครื่องทอ 82 - 243 เครื่อง ประสิทธิภาพการผลิตของโรงงานโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 61

จากตารางที่ 25 จะเห็นได้ว่าต้นทุนการผลิตของอินเดียและบังคลาเทศสูงกว่าของไทย โดยบังคลาเทศมีต้นทุนการผลิตสูงสุด 7,253 บาทต่อตัน สูงกว่าต้นทุนการผลิตของอินเดียประมาณร้อยละ 2 ซึ่งอินเดียใช้ต้นทุน 7,100 บาทต่อตัน และต้นทุนบังคลาเทศสูงกว่าไทยประมาณร้อยละ 4 ซึ่งต้นทุนการผลิตกระสอบของไทยเป็น 6,966 บาทต่อตัน (ดูความสัมพันธ์ของต้นทุนในตารางที่ 26)

ต้นทุนการผลิตกระสอบของทั้งสามประเทศประกอบด้วยต้นทุนประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

ก. ต้นทุนวัตถุดิบ (ปอ) สำหรับไทย และบังคลาเทศสามารถผลิตปอได้เพียงพอ สำหรับป้อนโรงงานทอกระสอบภายในประเทศและยังเหลือส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศด้วย แต่สำหรับอินเดียการผลิตปอในประเทศไม่พอเพียงที่จะป้อนโรงงานทอกระสอบในประเทศ ดังนั้น จึงมีการนำเข้าทุกปีส่วนมากนำเข้าจากบังคลาเทศ จึงเห็นได้ว่าต้นทุนวัตถุดิบของอินเดียสูงกว่าไทยและบังคลาเทศ คือ อินเดียมีต้นทุนปอในการผลิตกระสอบ 1 ตัน ประมาณ 4,128 บาท คิดเป็นร้อยละ 58 ของต้นทุนรวม อัตราส่วนของต้นทุนปอของไทยต่อต้นทุนปอของอินเดียเท่ากับ $0.92 : 1$ ซึ่งไทยใช้ต้นทุนปอ 3,816 บาทต่อตัน เป็นร้อยละ 55 ของต้นทุนการผลิตรวม และอัตราส่วนต้นทุนปอบังคลาเทศต่ออินเดียประมาณ $0.94 : 1$ ซึ่งบังคลาเทศมีต้นทุนปอ 3,881 บาทต่อตัน เป็นร้อยละ 54 ของต้นทุนรวม นอกจากนั้นแล้วจะเห็นว่าต้นทุนปอของไทยจะต่ำกว่าต้นทุนของบังคลาเทศเป็น $0.98 : 1$ เนื่องจากไทยใช้ปอแก้วในการผลิตกระสอบซึ่งราคาปอแก้วถูกกว่าราคาปอกระเจาของบังคลาเทศ

ข. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน บังคลาเทศมีค่าใช้จ่ายดำเนินงานสูงกว่าไทยและอินเดีย โดยมีค่าใช้จ่ายถึง 3,372 บาทต่อตัน เป็นร้อยละ 46 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ไทยสูงเป็นอันดับ 2 ประมาณ 3,150 บาทต่อตัน เป็นร้อยละ 45 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ในขณะที่อินเดียมีค่าใช้จ่ายดำเนินงานเพียง 2,972 บาทต่อตัน เป็นร้อยละ 42 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ต้นทุนการดำเนินงานที่แตกต่างกันเนื่องมาจากส่วนประกอบของต้นทุนเหล่านี้ คือ

1. ค่าแรงงาน อินเดียจะมีค่าจ้างแรงงานสูงกว่าไทยและบังคลาเทศ โดยมีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,932 บาทต่อตัน เป็นร้อยละ 27 ของต้นทุนรวม สูงกว่าบังคลาเทศประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งบังคลาเทศมีค่าแรง 1,568 บาทต่อตัน เป็นร้อยละ 21 ของต้นทุนรวม และค่า

แรงของอินเดียนสูงกว่าไทยประมาณ 2 เท่า คือ ไทยมีค่าแรงเพียง 873 บาทต่อตัน เป็นร้อยละ 12 ของต้นทุนรวม

2. ค่าใช้จายเกี่ยวกับคลังสินค้า บังคลาเทศมีค่าใช้จายคลังสินค้าสูงกว่าอินเดียและไทย โดยบังคลาเทศมีค่าใช้จายคลังสินค้า 278 บาทต่อตัน เป็นร้อยละ 4 ของต้นทุนทั้งหมด สูงกว่าอินเดียถึง 2 เท่า ซึ่งอินเดียใช้จายค่าคลังสินค้า 96 บาทต่อตัน เป็นร้อยละ 1 ของต้นทุนทั้งหมด และบังคลาเทศยังสูงกว่าไทยถึง 4 เท่า ซึ่งไทยใช้จายค่าคลังสินค้า 63 บาทต่อตัน คิดเป็นร้อยละ 1 ของต้นทุนทั้งหมด การที่ต้นทุนค่าคลังสินค้าของบังคลาเทศสูงกว่าของอินเดียและไทย เนื่องมาจากเป็นเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจภายหลังสงครามทำให้ค่าใช้จายสูงขึ้น

3. คอกเบี้ย ไทยมีค่าคอกเบี้ยสูงกว่าอินเดียและบังคลาเทศ โดยใช้จายค่าคอกเบี้ยประมาณ 351 บาทต่อตัน เป็นร้อยละ 5 ของต้นทุนทั้งหมด สูงกว่าบังคลาเทศประมาณ 6 เปอร์เซ็นต์ บังคลาเทศมีค่าใช้จายคอกเบี้ย 328 บาท เป็นร้อยละ 4 ของต้นทุนทั้งหมด และค่าคอกเบี้ยของไทยสูงกว่าอินเดีย ถึง 3 เท่า ซึ่งอินเดียใช้ค่าคอกเบี้ยเพียง 131 บาทต่อตัน เป็นร้อยละ 2 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด การที่ต้นทุนคอกเบี้ยในบังคลาเทศสูงกว่าอินเดีย เนื่องมาจากโรงงานทดสอบส่วนมากขาดเงินทุนหมุนเวียน อัตราเงินทุนหมุนเวียนส่วนมากกู้ยืมจากธนาคาร ฐานะทางการเงินของบังคลาเทศยังไม่มั่นคง และผลิตภัณฑ์อยู่ในประเทศราคาตกต่ำ ธนาคารส่วนมากกำหนดอัตราคอกเบี้ยไว้สูง ส่วนอัตราคอกเบี้ยในเมืองไทยที่สูงเนื่องมาจากในปี 2515 โรงงานทดสอบส่วนมากได้ขยายโรงงานและเพิ่มเครื่องจักรจำนวนมากจาก 1,448 เครื่องในปี 2513 เป็น 1,781 เครื่องในปี 2515 จึงทำให้ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนและมีการกู้ยืมมาก

4. ค่าเสื่อมราคา ค่าใช้จายค่าเสื่อมราคาของไทยจะสูงกว่าของอินเดียและบังคลาเทศ โดยไทยมีค่าเสื่อมราคา 855 บาทต่อตัน คิดเป็นร้อยละ 12 ของต้นทุนทั้งหมด เพราะปีนี้ไทยได้ขยายโรงงานและซื้อเครื่องจักรใหม่เพิ่มขึ้น ทำให้ค่าเสื่อมราคาสูงกว่าอินเดียถึง 8 เท่า คืออินเดียมมีค่าเสื่อมราคาเพียง 98 บาทต่อตัน เป็นร้อยละ 1 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด และสูงกว่าบังคลาเทศ 2 เท่า ซึ่งบังคลาเทศมีค่าเสื่อมราคา 328 บาทต่อตัน เป็นร้อยละ 4 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด

5. ค่าใช้จายอื่น ๆ ซึ่งประกอบด้วยค่ากำลังไฟ ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษา ภาษี ค่าใช้จายในการขาย ค่าใช้จายในการอำนวยความสะดวกและค่าใช้จายอื่น ๆ ต้นทุนของไทยสูงกว่าของอินเดียและ

บังคลาเทศมาก คือใช้ค่าใช้จ่ายถึง 1,008 บาทต่อตัน เป็นร้อยละ 15 ของต้นทุนทั้งหมด สูงกว่าอินเดียประมาณ 30 เปอร์เซ็นต์ คือ อินเดียใช้เพียง 715 บาทต่อตัน เป็นร้อยละ 10 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด และสูงกว่าต้นทุนการผลิตของบังคลาเทศประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ โดยบังคลาเทศใช้เพียง 823 บาทเท่านั้น เป็นร้อยละ 12 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด

จากต้นทุนการผลิตทั้งหมดจะเห็นว่าอินเดียและบังคลาเทศมีต้นทุนการผลิตสูงกว่าราคาขาย แต่อุตสาหกรรมนี้อยู่ได้เพราะเงินช่วยเหลือของรัฐบาล

ปัญหาต้นทุนการผลิตกระสอบของไทย

เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและราคาขายตามตารางที่ 24 จะเห็นได้ว่าระหว่างปี 2513 - 2515 โรงงานอุตสาหกรรมทอกระสอบไทยได้รับอัตราผลตอบแทนในอัตราพอสมควร แต่สำหรับปี 2516 อัตราผลตอบแทนที่โรงงานได้รับอยู่ในอัตราต่ำและขาดทุน อุตสาหกรรมทอกระสอบของไทยต้องประสบกับปัญหาต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ซึ่งเนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและค่าอาหทัยเพิ่มสูงขึ้น
2. ค่าน้ำมันหมักปอเพิ่มสูงขึ้น
3. ค่าระวางขนส่งและค่าจ้างแรงงานเพิ่มสูงขึ้น
4. ประสิทธิภาพของเครื่องจักรและประสิทธิภาพคนงานต่ำลง
5. ขาดการปรับปรุงกรรมวิธีการผลิตเพื่อให้สามารถประหยัดต้นทุน
6. ขาดคนงานที่มีความชำนาญและขาดผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการค้นคว้าและวิจัย
7. คอกเบี้ยเงินกู้ลงทุนสูง

การที่ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นนี้ ส่วนมากเนื่องมาจากปัจจัยภายนอกที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและวิกฤตการณ์น้ำมัน ทางโรงงานอุตสาหกรรมทอกระสอบไทยไม่สามารถขึ้นราคากระสอบเพื่อให้ได้อัตราร่วมผลตอบแทนพอสมควรได้ เนื่องจากราคากระสอบภายในประเทศอยู่ในการควบคุมของรัฐบาล โดยให้ขายในราคา 9,50 บาท และถ้าจะอาศัยรายได้จากการส่งกระสอบออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศเพื่อชดเชยส่วนขาดทุนภายในประเทศก็ทำไม่ได้ผลเต็มที่ เพราะว่าราคาระสอบในต่างประเทศต่ำกว่าราคาระสอบภายในประเทศ รวมทั้งต่างประเทศมีความต้องการกระสอบปานกลางด้วย ดังนั้นในระยะหลังตั้งแต่ปี 2516 เป็นต้นมา โรงงาน

อุตสาหกรรมทอกระสอบของเอกชนส่วนมากได้หันไปผลิตผลิตภัณฑ์ปอชนิดอื่นแทนกระสอบป่านมากขึ้น อาทิ เช่น ค่ายปอและเชือกปอ (Yarn and Twine) ซึ่งเป็นวัตถุดิบที่สำเร็จรูปที่มีค่าต้นทุนการผลิตสูงกว่าการผลิตกระสอบป่าน นอกจากนั้นยังผลิตผ้าเฮส เซียนและผ้ากระสอบขนาดต่าง ๆ ซึ่งต่างประเทศมีความต้องการมากกว่ากระสอบป่าน

เมื่อโรงงานทอกระสอบป่านเอกชนลดการผลิตกระสอบป่านลงโดยหันไปผลิตผลิตภัณฑ์ปอชนิดอื่นแทนนั้น ทำให้ปริมาณการผลิตกระสอบป่านเพื่อสนองความต้องการภายในประเทศลดลง ดังนั้นเพื่อป้องกันการขาดแคลนกระสอบป่านที่อาจจะเกิดขึ้นและการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาสูงขึ้น โรงงานทอกระสอบของรัฐบาลทั้ง 3 โรงงานจึงผลิตกระสอบป่านตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อสนองความต้องการภายในประเทศเป็นสำคัญ จึงทำให้โรงงานทอกระสอบของรัฐบาลได้รับอัตรာผลตอบแทนในอัตรากว่าโรงงานอุตสาหกรรมทอกระสอบป่านของเอกชนไปบ้าง

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

1. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้น ใช้ความสามารถของฝ่ายจัดการที่จะควบคุมการผลิต โดยให้ขบวนการผลิตทุกขั้นตอนทำงานมีประสิทธิภาพสูง ให้มีการจัดบริหารงานที่เหมาะสม วางนโยบายว่าการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมีความสำคัญกว่าการเพิ่มปริมาณการผลิต เพื่อลดเวลาอันสูญเปล่าในการทำงาน การประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิงและกำลังไฟ เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานทั้งเครื่องจักรและคนงาน คิดค้นวิธีการใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุงวิธีการผลิตให้สามารถประหยัดต้นทุน และวางแผนการผลิตของโรงงานให้เหมาะสม
2. ขอความช่วยเหลือจากรัฐบาล เรื่องการหักลดหย่อนค่ากระแสไฟฟ้าและค่าภาษีเงินได้จากการส่งออก และการปรับราคากระสอบภายในประเทศให้ได้ราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรมยิ่งขึ้น ซึ่งเรื่องนี้โรงงานควรจะมีการแสดงต้นทุนการผลิตที่เป็นจริงต่อรัฐบาล เพื่อประกอบการพิจารณา รวมทั้งการช่วยเหลือจากรัฐบาลอื่น ๆ เพื่อการอุดหนุนของอุตสาหกรรม
3. ขยายโรงงานให้มีขนาดใหญ่ขึ้นและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไปพร้อม ๆ กัน การขยายขนาดของโรงงานจะเป็นการช่วยลดต้นทุนค่าเนื้องานในส่วนที่ไม่ใช่ค่าแรงซึ่งเป็นต้นทุนประมาณ 20 - 30 เปอร์เซ็นต์ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ผลการพิจารณาค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเปรียบเทียบของไทยกับอินเดียและบังคลาเทศ โดยแบ่งต้นทุนนี้ออกเป็นสองประเภทคือค่าแรงงาน และ

ค่าใช้จายในการดำเนินงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ค่าแรง จะเห็นได้ว่าค่าแรงงานของไทยต่ำกว่าของอินเดีย และบังคลาเทศ แต่ค่าใช้จายดำเนินงานส่วนที่ไม่ใช่ค่าแรงงานของไทยสูงกว่าของอินเดียและบังคลาเทศ (ดังแสดงในตารางที่ 26) อัตราส่วนเปรียบเทียบค่าใช้จายดำเนินงานส่วนที่ไม่ใช่ค่าแรงของไทยต่อบังคลาเทศสูงขึ้นถึง 1.26 : 1 และเป็นอัตราส่วน 2.19 : 1 สำหรับอินเดีย ดังนั้น การขยายขนาดของโรงงานเป็นขนาดที่ใหญ่ที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศแล้ว ก็จะช่วยลดต้นทุนการดำเนินงานลงได้ แต่ต้องตัดสินใจว่าจะขยายโรงงานให้ได้ขนาดเท่าใดจึงจะสามารถประหยัดต้นทุน ไม่ใช่เอาอย่างอินเดียและบังคลาเทศทุกอย่างว่าโรงงานจะต้องมีขนาดตั้งแต่ 500 - 1,500 เครื่องทอ เพราะถ้ามีการขยายโรงงานจะต้องมีการลงทุนเพิ่มขึ้นในการซื้อเครื่องจักรซึ่งต้องเสียต้นทุนสูง เพราะเครื่องจักรของอุตสาหกรรมนี้เป็นเครื่องจักรแบบเป็นชุดและต้องใช้คนงานมากเพิ่มขึ้น เพื่อทำงานประจำเครื่องนั้น ดังนั้นการขยายโรงงานอาจเป็นการลดต้นทุนอื่น ๆ ให้สูงขึ้นและอาจก่อให้เกิดปัญหาเรื่องแรงงานขึ้นได้ เพราะแรงงาน 4,000 - 5,000 คนหาได้ยากในประเทศไทย เพราะส่วนมากเป็นแรงงานจากชวานา ซึ่งเมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวและฤดูทำนาจะกลับไปทำนากันหมด ดังนั้นการเลือกทางเลือกนี้จึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารของแต่ละโรงงานในการตัดสินใจขยายโรงงานอย่างมีระบบ จึงจะสามารถลดต้นทุนต่อหน่วยลงได้ อีกประการหนึ่ง ถ้าโรงงานมีขนาดเล็กเท่าเดิมคือประมาณ 200 เครื่องทอ ถ้าสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตเพื่อก่อให้เกิดการประหยัดขึ้นได้ เพราะการมีโรงงานขนาดเล็กแต่มีความสมดุลย์ในครัวและเหมาะสมกับสภาพแรงงาน การบำรุงรักษา ความสามารถในการจัดการ และการเงินของธุรกิจนั้นแล้ว ก็เป็นความสามารถที่จะประหยัดต้นทุนอยู่แล้ว ดังนั้นในระยะแรกควรจะปรับปรุงประสิทธิภาพของโรงงานที่มีอยู่ เดิมก่อนขยายโรงงานใหม่ขนาดใหญ่ขึ้น